

BRUSK: de nieuwe tentoonstellingshal voor Brugge

Reeds jaren is er nood aan een kunsthall in Brugge. Grote tijdelijke exposities waren pas mogelijk na het weghalen van de fragile oude schilderijen in het Groeningemuseum. Het nauwelijks zichtbaar gebouw is ontworpen door Joseph Viérin rond 1930 en vormde de aanzet van een kunsteneiland samen met het Sint Janshospitaal en het Memlingmuseum. Vergeten wij niet de Onze Lieve Vrouwekerk met het uitzonderlijke beeld van Michelangelo en het Gruuthusemuseum dat recent werd gerenoveerd. BRUSK is een uitzonderlijke aanvulling aan deze museumsite in het historisch stadshart.

BRUSK, beeld vanaf parkzijde met het terras. Design by Robbrecht en Daem architecten & Olivier Salens architecten, Image by MakeMe

Toen Brugge in 2019 een groot terrein met tuin kon verwerven dat aansluit op het museum ontstond een unieke opportuniteit. Op de site staat een schoolgebouw van het Sint Andreasinstituut dat wordt gesloopt. Deze onderwijsinstelling verhuist naar een andere terrein, de KTA site. Dit was het vertrekpunt van een wedstrijd waarbij vijf groepen een voorstel formuleerden. Op 25 januari werd het gekozen ontwerp gepresenteerd van het bureau Robbrecht en Daem architecten en Olivier Salens

architecten uit Brugge samen met de ontwikkelaar CIT Red en aannemersgroep CIT Blaton.

BRUSK Brugge met zicht op de Halletoren. Design by Robbrecht en Daem architecten & Olivier Salens architecten, Image by MakeMe

De juiste keuze van plaats en schaal van de nieuwbouw op de site is van cruciaal belang. Hoe tot een verankering komen? BRUSK wordt niet ingeplant in het park maar staat zijdelings, waardoor de groene zone zo groot mogelijk wordt behouden en aan de andere zijde, de noordzijde, een smalle stedelijke ruimte ontstaat, zo kenmerkend voor het historisch stadswefsel. De onverwachte dakvorm laat toe om tot een juiste schaalverhouding te komen, een lage sokkel en daarop een oplopend dak. Het zoeken naar een 'middenschaal' tussen de indrukwekkende torens van Brugge en de woningen was het begin. Twee zichtlijnen werden geïntroduceerd, één langs de tuinzijde gericht op de slanke 115 meters hoge baksteentoren van de Onze Lieve Vrouwekerk en een tweede in de trapruimte om de top van de Halletoren te ervaren.

Bepalend in de totale volumetrie is de “dubbele heuvel” met daartussen een hoge ruimte met de “Scala Grande”, een knipoog naar de grote Italiaanse aanwezigheid in Brugge in de Middeleeuwen. In deze doorloopzone zijn twee loopbruggen zichtbaar die de zalen op de eerste verdieping met elkaar verbinden. De begane grond is vrij toegankelijk met een veelheid aan functies zoals bookshop, auditoria en horeca. Op de verdieping zijn er twee zalen zonder kolommen, één van 40 x40 meter en een kleinere zaal van 40x20 meter. Het zijn net overdekte ‘stadspleinen’ geschikt voor een diversiteit aan gebruik. De ruimte zal niet worden ervaren als een neutrale witte doos met een vlak plafond. Het daglicht komt binnen via een schuin raam aan de noordzijde, zoals in de traditionele schildersateliers. Het ontwerpteam had het atelier van Monet voor ogen, een grote ruimte om monumentale werken te maken. Aan de zuidzijde zijn er kleine perforaties aangebracht om gereflecteerd zuiderlicht binnen te laten en zo het noorderlicht te temperen. De hoogte laat toe om grote werken in optimale conditie te presenteren.

BRUSK Brugge, kleine tentoonstellingszaal. Design by Robbrecht en Daem architecten & Olivier Salens architecten, Image by MakeMe

BRUSK Brugge, grote tentoonstellingshal. Design by Robbrecht en Daem architecten & Olivier Salens architecten, Image by MakeMe

De tendens om een diversiteit aan artistieke disciplines te kunnen ontvangen, zoals dans en film ruimte, was ook bepalend voor het concept van de zaalkeuze. In de zalen kunnen zelfs grote oude triptieken worden getoond, de ruimte van BRUSK bezit een "kathedraliteit".

BRUSK, Scala Grande. Design by Robbrecht en Daem architecten & Olivier Salens architecten, Image by MakeMe. Naast de Scala Grande omvat het publieke niveau diverse functies zoals de entree, ticketing, bookshop, kinderatelier, educatieve ruimte, auditorium en restaurant.

Beeld recht BRUSK vanaf de noordzijde met de twee grote vensters voor de expositieruimte.

Aansluitend aan de oostzijde komt een langwerpig 'dienend' gebouw als depotruimte en restauratie atelier. Door het afbreken van de school ontstaat een half-open bouwblok, wat visueel een erg problematisch situatie oplevert. Het 'dienend' gebouw is tevens een stedenbouwkundige oplossing en voor de materialiteit wordt gekozen voor baksteen. De inplanting is logisch omdat dit de enige zijde is waar toegang voor transport van kunstwerken en andere noodzakelijkheden mogelijk is.

Een donkergroen gebouw in een park is het uitgangspunt bij de materiaalkeuze. De glasplaten op het dak hebben een gerimpeld oppervlak en dit wordt gecombineerd met fotovoltaïsche panelen. Duurzaamheid wordt hier gecombineerd met een karaktervolle uitstraling die het louter technische overstijgt.

Brugge krijgt een publiek park waarin het aangenaam zal zijn om te vertoeven. Met het slopen van een muur wordt de groene zone groter en zal de verscholen oude reie te voorschijn zal komen en worden opgenomen in het concept van het park. Water, een zo cruciaal element binnen het Brugs stedelijk weefsel, krijgt hier een herwaardering. Voor het ontwerp van deze buitenruimte deed het ontwerpteam beroep op de landschapsarchitect Georges Descombes uit Genève.

BRUSK Brugge, Design by Robbrecht en Daem architecten & Olivier Salens architecten, Maquette met bovenaan het "dienend" gebouw / foto Kristien Daem / model Bernard Vandermeersch

BRUSK Brugge, Design by Robbrecht en Daem architecten & Olivier Salens architecten, Image by MakeMe / zicht vanaf het park op BRUSK.

Na het Concertgebouw in Brugge (1999-2002) tonen Robbrecht en Daem – deze keer samen met Olivier Salens - hoe een veelheid aan randvoorwaarden te combineren valt om tot een bijna evident project te komen. De jury nam de beslissing met unanimiteit. Geen opzichtige monumentaliteit maar een inpassing die de juiste schaal en sfeer van de site weet te vatten. Een oefening om de Genius Loci te vinden en kunst een waardige huisvesting te bezorgen. Architectuur kan ruimtelijke geometrie aanbrengen om kunst waardig te ontvangen. BRUSK wordt een unieke schakel in het museumskwartier van Brugge gecombineerd met een nieuw park. Een investering van 49 miljoen euro voor het totale masterplan waarvan 28,5 miljoen euro voor het BRUSK gebouw. De opening is voorzien voor eind 2024.

Marc Dubois

Op de website een presentatiefilm van het project.

www.museabrugge.be/brusk

Het ontwerpteam: Robbrecht en Daem architecten – Olivier Salens architecten – Frits Scholten – Wouter Davidts – Max Fordham – CIT Blaton – Georges Descombes – Studiebureau De Klerck – Ney & Partners – Allsecon security consultancy – Bureau De Fonseca – 360 Solutions Risk & Safety – SuReal Sustainability Experts

